

6. CERTYFIKATY ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU W RAPORTOWANIU NIEFINANSOWYM. SZANSA NA ZRÓWNOWAŻONĄ TRANSFORMACJĘ RYNKU?

Sustainability certificates in non-financial reporting. An opportunity for a sustainable transformation of the market?

Abstract: The aim of this chapter was to explain what role information about sustainability certificates can play in the non-financial reports of companies according to Corporate Sustainability Reporting Directive. The non-financial reports of selected companies of the Warsaw Stock Exchange were analysed. On this basis, it was found that enterprises willingly report on the certificates they have obtained. It was identified that the above information primarily serves to authenticate sustainable practices and may have a direct impact on the assessment of companies' non-financial reports. They also serve as an essential element of stock exchange announcements and thus building relationships with stakeholders and investors.

Keywords: sustainable development, non-financial reporting, listed companies, sustainability certificates.

Wstęp

Sposób myślenia o przedsiębiorstwie jako organizacji, która nie tylko jest nastawiona na zysk, ale także ma moralne zobowiązania wobec środowiska i lokalnej społeczności, był już formułowany przez ekonomistów i przedsiębiorców w wiekach ubiegłych. Amerykański przemysłowiec Andrew Carnegie w opublikowanym w 1889 roku esej *Wealth* twierdził, że każde przedsiębiorstwo ma moralny obowiązek aktywnej działalności społecznej, a działalność ta po-

Sugerowane cytowanie: Warych, K. (2025). Certyfikaty zrównoważonego rozwoju w raportowaniu niefinansowym. Szansa na zrównoważoną transformację rynku? W: M. Śliwińska (red.), *W kierunku zrównoważonego rozwoju. Wyzwania, narzędzia, perspektywy* (s. 83–93). Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. <https://doi.org/10.18559/978-83-8211-257-3/6>

Ta książka jest udostępniana na licencji Creative Commons – Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 4.0 Międzynarodowe

winna odbywać się na zasadzie dobroczynności i powierniczości (Kałek, 2023). Ze względu na wyzwania globalne o charakterze społecznym, ekonomicznym i środowiskowym oraz potrzeby przyspieszenia działań na rzecz zrównoważonego rozwoju, kwestia społecznej i środowiskowej odpowiedzialności biznesu stała się w pierwszych dekadach XXI wieku jednym z kluczowych wątków debaty gospodarczej i politycznej, co ma coraz większe odzwierciedlenie w odgórnych regulacjach.

W 2022 roku w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej została opublikowana dyrektywa Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) dotycząca sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju. Przepisy dyrektywy obligują największe podmioty gospodarcze, w których liczba zatrudnionych pracowników przekracza 500 osób, do raportowania niefinansowanego zgodnego z europejskimi standardami ERS za rok obrotowy 2024. Owe raporty to sprawozdania, w których przedsiębiorstwa są zobowiązane zawrzeć informacje, jaki wpływ ma ich działalność na środowisko i społeczeństwo, a tym samym, czy postępują zgodnie z wartościami zrównoważonego rozwoju. Wprowadzane zmiany regulacyjne mają istotny wpływ na sposób funkcjonowania podmiotów gospodarczych w Unii Europejskiej oraz sposób oceny spółki przez audytorów, którzy oprócz zgodności sprawozdań finansowych weryfikują także raporty niefinansowe. Jednocześnie należy zauważyć, że na rynku bardzo popularne stają się certyfikaty zrównoważonego rozwoju mające uwiarygadniać zrównoważony sposób funkcjonowania przedsiębiorstwa.

Z powyższych względów celem niniejszego rozdziału jest wyjaśnienie, jaką rolę mogą odgrywać informacje o certyfikatach zrównoważonego rozwoju w raportach niefinansowych spółek giełdowych. W tym celu autor przeanalizował raporty niefinansowe wybranych największych giełdowych spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych należących do indeksu WIG20 pod kątem występowania w nich odniesień do certyfikatów zrównoważonego rozwoju.

Do analizy wybrano sześć spółek z indeksu WIG20 z uwzględnieniem kryterium podmiotowego – uwzględniono trzy spółki o dominującym udziale akcjonariatu Skarbu Państwa oraz trzy spółki prywatne. Dobór próby badawczej opierał się również na zapewnieniu różnicowania branżowego omawianych spółek. Analiza miała charakter jakościowy i polegała na identyfikacji i interpretacji treści dotyczących certyfikatów, bez uprzedniego określenia listy certyfikatów, które miałyby być brane pod uwagę.

W pierwszym podrozdziale przybliżono, czym są raporty niefinansowe, w celu zrozumienia ich znaczenia dla spółek giełdowych. W kolejnym podrozdziale dokonano analizy wybranych raportów niefinansowych spółek WIG20 pod kątem występowania w nich informacji o certyfikatach zrównoważonego rozwoju, dzięki czemu możliwe było zrozumienie, jaką funkcję pełnią takie

informacje w raportowaniu. W ostatnim podrozdziale w świetle dokonanej analizy skupiono się na wyzwaniach i korzyściach związanych z implementacją certyfikatów.

6.1. Raporty niefinansowe

Raporty niefinansowe są sprawozdaniami przygotowywanymi przez spółki, które przedstawiają informacje bezpośrednio niezwiązane z wynikami finansowymi przedsiębiorstwa. Jest w nich ujęta działalność na rzecz środowiska oraz społeczeństwa. W Polsce, tak jak w innych państwach Unii Europejskiej, sprawozdawczość niefinansowa stała się obowiązkowa dla największych podmiotów gospodarczych.

Wskazane w przepisach podmioty zobligowane są do poruszania w raportach niefinansowych zagadnień: pracowniczych, społecznych, poszanowania praw człowieka, przeciwdziałania korupcji, ochrony środowiska naturalnego oraz łańcuchów dostaw. Raporty powinny także zawierać zwięzły opis modelu biznesowego, kluczowych wskaźników efektywności związanych z działalnością jednostki, opis polityk stosowanych przez firmę oraz objaśnienie procedur należytej staranności w związku z implementacją polityki firmy. Dokument ten winien zawierać ponadto informacje na temat istotnych ryzyk związanych z działalnością mogącą wywierać niekorzystny wpływ na wdrażanie opisanych uprzednio procedur w ramach założonej polityki (Ministerstwo Rozwoju, 2017). We współczesnym, nowoczesnym biznesie raporty niefinansowe stają się obok sprawozdań finansowych ważnym dokumentem, do którego zagląдают interesariusze oraz potencjalni inwestorzy dokonujący analizy fundamentalnej spółki.

6.2. Analiza raportów niefinansowych wybranych spółek WIG20

Podmioty gospodarcze chcące pozyskać nowy kapitał na rozwój swojej działalności mogą zarówno korzystać z kredytów oferowanych przez system bankowy, jak i pozyskiwać go przez wejście na Giełdę Papierów Wartościowych. Obecność na giełdzie daje chociażby możliwość emisji akcji bądź obligacji korporacyjnych. Raporty niefinansowe stają się dziś obok sprawozdań finansowych ważnym elementem analizy fundamentalnej przedsiębiorstwa przez potencjalnego inwestora, w szczególności przez inwestora instytucjonalnego, a tym samym mogą mieć znaczenie w kontekście odniesienia sukcesu w pozyskaniu nowych środków.

Ponieważ w ostatnich latach prężnie rozwinął się rynek certyfikatów zrównoważonego rozwoju dedykowanych dla przedsiębiorstw, warto zadać pytanie, czy informacje o pozyskanych certyfikatach są ujawniane w raportach niefinansowych przez spółki giełdowe. W tym celu dokonano analizy raportów niefinansowych wybranych spółek giełdowych z najważniejszego indeksu na warszawskiej giełdzie, jakim jest WIG20, pod kątem występowania w nich odniesień do posiadanych certyfikacji.

Należy podkreślić, że ze względu na płynność rynku i zmiany wyceny akcji, a tym samym wartości kapitalizacji skład indeksu WIG20 ulega zmianie. W celu dokonania analizy raportów niefinansowych opierano się na składzie indeksu WIG20, który był aktualny na lipiec 2024 roku.

Analizie poddano raporty niefinansowe sześciu spółek: Kruk S.A., Jastrzębska Spółka Węglowa, Budimex, LPP, PKN Orlen oraz KGHM. Wybór tych podmiotów z WIG20 miał zapewnić możliwie największą reprezentatywność i różnorodność podmiotów. Przede wszystkim każda z tych spółek działa w odmiennym sektorze gospodarki, co pozwala na uzyskanie przekrojowego obrazu praktyk raportowania niefinansowego w różnych branżach. Spółka KGHM wyróżnia się globalnym zaangażowaniem w zrównoważone wydobywanie surowców, reprezentując sektor górnictwa i metalurgii. Kruk S.A. reprezentuje sektor usług finansowych, co umożliwi rozpoznanie podejścia do zrównoważonego rozwoju w branży zarządzania wierzytelnościami. Jastrzębska Spółka Węglowa, jako przedstawiciel przemysłu wydobywczego, stanowi przykład, jak firmy o znaczącym wpływie na środowisko podchodzą do raportowania ekologicznego. Raport spółki Budimex działającej w sektorze budowlanym może dostarczyć informacji o praktykach zrównoważonego rozwoju w kontekście projektów infrastrukturalnych. Analiza raportu LPP, będącego jednym z liderów w branży odzieżowej, daje wgląd, jak jest przedstawiane przez firmy podejście do kwestii etycznych i środowiskowych w przemyśle modowym, który jest często krytykowany za niską przejrzystość i brak zrównoważenia. Lektura raportu PKN Orlen pozwala natomiast zrozumieć, w jaki sposób giganty przemysłowe raportują swoje działania w zakresie zrównoważonego rozwoju i społecznej odpowiedzialności biznesu. Taki dobór spółek z WIG20 nie tylko pozwala na różnorodne spojrzenie na raportowanie niefinansowe, lecz także umożliwia identyfikację wspólnych wyzwań i strategii wśród dużych polskich przedsiębiorstw działających w różnych sektorach gospodarki.

Należy podkreślić, że bez wątplenia wybrane spółki są jednymi z kluczowych spółek na polskiej giełdzie, o czym świadczy ich obecność w WIG20. Oprócz tej obecności trzeba zwrócić uwagę na ich znaczącą rolę w gospodarce krajowej. Są wśród nich spółki o znaczeniu strategicznym, takie jak KGHM czy PKN Orlen.

Wybór tych sześciu spółek umożliwia przeprowadzenie analizy raportów niefinansowych zarówno podmiotów, w których głównym udziałowcem jest Skarb Państwa, jak i spółek prywatnych. Dzięki temu wnioski dotyczące zawartości informacji o certyfikatach w raportach są bardziej kompleksowe, gdyż uwzględniają różnice w podejściu do raportowania wynikające ze struktury właścicielskiej.

Budimex, który działa w branży infrastrukturalnej, jest wykonawcą robót budowlanych przy budowie dróg, kolei, inwestycji energetycznych i przemysłowych. Skutkiem wykonywanych prac jest wytwarzanie licznych odpadów. W swoim raporcie firma zapewnia, że zmierza do wprowadzenia modelu cyrkularnego na każdym etapie łańcucha wartości. Podkreśla, że aby to osiągnąć, zwraca uwagę na dokonywanie wyborów wykorzystywanych przez firmę surowców, które pochodzą z certyfikowanych źródeł (Budimex, 2023). Dodatkowo w raporcie spółki podany jest przykład spółki Mostostal Kraków SA, która wchodzi w skład grupy Budimex i ma wdrożony system zarządzania środowiskowego opierający się na wymaganiach normy PN-EN-ISO 14001:2015. Podkreśla, że proces certyfikacji został przeprowadzony przez zewnętrzną, niezależną i akredytowaną jednostkę. W raporcie spółka wskazuje także, że posiada nie tylko certyfikacje ukierunkowane na aspekty środowiskowe, ale także na warunki pracownicze, w szczególności w zakresie ich bezpieczeństwa i rozwoju kompetencji. Grupa Budimex podkreśla w raporcie, że od 2019 roku posiada certyfikat ISO 45001, który potwierdza wdrażanie systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy (Budimex, 2023, s. 143).

Wśród spółek notowanych na GPW, na którą warto zwrócić szczególną uwagę ze względu na skalę działalności, jest największa krajowa spółka PKN ORLEN, czyli spółka kojarzona przede wszystkim z działalnością dystrybucji paliw. Spółka ta działa jednak także na rynku energii elektrycznej, petrochemii, produkcji nawozów sztucznych, a nawet prasowym. W raporcie tej spółki również można odnaleźć odniesienia do certyfikacji zrównoważonego rozwoju. Liczne spółki Grupy ORLEN mają certyfikacje zarządzania środowiskowego ISO 14001. W raporcie znajdują się też informacje o posiadaniu przez dwie spółki (PKN ORLEN, Grupa ORLEN Południe), wchodzące w skład grupy, certyfikatów ISCC i KZRINiG, a więc certyfikacji z zakresu produkcji biopaliw i biomasy. PKN ORLEN posiada także certyfikację ISO 45001, która ma gwarantować właściwą higienę i system zarządzania bezpieczeństwem wszystkich pracowników. Ponadto przedsiębiorstwo podkreśla, że na stacjach Orlen w punktach Café sprzedawana jest kawa z certyfikatem FAIRTRADE, dzięki czemu wspierany jest rozwój i warunki pracy producentów kawy z państw globalnego Południa. Dodatkowo na stacjach paliw dostępne są torby jednorazowe do pakowania zakupów z certyfikatem FSC lub PEFC. Certyfikaty mają zapewniać, że drewno wykorzystane przy produkcji toreb pochodzi z pełni legalnych źródeł (PKN Orlen, 2023, s. 116).

Kolejną analizowaną spółką jest LPP, czyli największe polskie przedsiębiorstwo z branży odzieżowej, które jest szeroko rozpoznawalne wśród konsumentów, również zagranicznych. W raporcie tej spółki znajdują się liczne odniesienia do uzyskanych certyfikatów, które mają potwierdzać zrównoważone podejście przedsiębiorstwa do produkcji (LPP, 2024). Należy podkreślić, że jednym z kluczowych wyzwań dla branży odzieżowej jest zapewnienie bezpiecznych i godnych warunków pracy w fabrykach odzieżowych. Sektor ten opiera się często na taniej sile roboczej. Przykład katastrofy w Rana Plaza w Bangladeszu z 2013 roku jest jednym z najbardziej tragicznych przykładów obrazujących złe warunki pracy. Spółka informuje, że przystąpiła do porozumienia Accord Pakistan, które działa na rzecz poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy w zakładach produkujących odzież (LPP, 2024, s. 22).

Surowcem kluczowym do produkcji odzieży jest bawełna, dlatego w raporcie spółki LPP można dowiedzieć się o współpracy spółki z Cotton Made in Africa, czyli rozpoznawalnego standardu zrównoważonych upraw bawełny w Afryce. Firma wskazuje w raporcie o zwiększeniu wykorzystania bawełny oznaczonej powyższym certyfikatem do 8869 t w 2023 roku względem 2661 t w roku poprzednim (LPP, 2024, s. 12).

W związku ze swoim profilem działalności firma wykorzystuje również wiele kartonów. Aby zagwarantować, że są one ekologiczne, a drewno wykorzystane przy ich produkcji pochodzi od producentów dbających o ekologię, oraz by wykazać, że dba się o prawa osób pracujących przy wycinie, spółka zapewnia, że używa kartonów z certyfikatem FSC, co również zostało odnotowane w raporcie. Certyfikat ten obejmuje nie tylko kartony, lecz także koperty i torby zakupowe. LPP zwraca również uwagę, że budynki już istniejące, które należą do spółki, zostały poddane procesowi certyfikacji BREEAM. Jest to brytyjska certyfikacja dla budynków zrównoważonych, która jednocześnie w tym segmencie stanowi najbardziej rozpoznawalną certyfikację w Unii Europejskiej, poświadczającą takie parametry budynku jak energooszczędność czy system retencji wody. Spółka dodaje, że od 2020 roku wszystkie nowo budowane budynki należące do LPP są obejmowane certyfikacją BREEAM (LPP, 2024, s. 18).

Branżą, która stoi przed licznymi wyzwaniami związanymi z wdrażaniem zasad zrównoważonego rozwoju, jest sektor wydobywczy. Zadania, których powinny się podjąć spółki wydobywcze, to przede wszystkim minimalizacja degradacji środowiska naturalnego oraz odpowiedzialne gospodarowanie zasobami wodnymi i odpadami. Największą polską spółką w zakresie produkcji wysokiej jakości węgla koksowego typu „hard” jest Jastrzębska Spółka Węglowa (JSW), która jest jednocześnie liderem w swojej branży (Zagórowski i Czornik, 2010). Do spółki należą takie kopalnie jak Borynia-Zofiówka, Budryk czy Pniówek. W raporcie niefinansowym JSW zaznacza, że spółka JSW KOKS, która jest kluczowa dla

całej grupy JSW, oraz spółka PGWiR (Przedsiębiorstwo Gospodarki Wodnej i Rekultywacji), która także należy do grupy JSW, mogą poszczycić się posiadaniem certyfikatów, które są zgodne z wymaganiami norm ISO. Są to certyfikacje z zakresu Systemu Zarządzania Jakością, Systemu Zarządzania Środowiskowego oraz Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy. Ponadto JSW KOKS posiada jeszcze certyfikacje ISO z zakresu Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji i Systemem Zarządzania Energią. Podobnie certyfikacje zgodne z normami ISO mają inne spółki zależne wchodzące w skład grupy, jak na przykład JZR (Jastrzębska Zakłady Remontowe), JSW innowacje, JSW Logistics czy JSW IT System (JSW, 2021, s. 30–33). Niewątpliwie normy ISO odgrywają kluczową rolę w zrównoważonym rozwoju poprzez dostarczanie firmom wytycznych dotyczących społecznej odpowiedzialności biznesu oraz kwestii środowiskowych.

Dodatkowo JSW zapewnia, że podejmuje przedsięwzięcia i różnego rodzaju działania w celu pozyskiwania certyfikatów efektywności energetycznej. Wśród działań wymienia planowaną budowę farmy fotowoltaicznej na terenie Zakładu Odsalania w Dębieńsku o docelowej mocy 3,1 MWp. Głównym celem powstania farmy jest konieczność zaspokojenia energetycznego w związku z realizacją inwestycji przez spółkę PGWiR polegającą na zagospodarowaniu wód słonych z kopalń JSW (JSW, 2021, s. 79).

Mówiąc o kluczowych spółkach Skarbu Państwa, nie można pominąć KGHM Polska Miedź. KGHM jest grupą spółek, w skład której wchodzi spółka dominująca KGHM Polska Miedź S.A. oraz kilkadziesiąt spółek zależnych, zatrudniających łącznie blisko 35 tys. pracowników. Do podstawowych produktów KGHM należą takie produkty, jak katody miedziane, srebro, koncentrat miedzi, tlenki molibdenu, rudy miedzi, niklu i TPM czy ołów rafinowany. KGHM w raporcie niefinansowym zapewnia o wysokiej jakości produkowanego srebra, o czym świadczyć ma posiadanie certyfikatu Dobrej Dostawy, który został wystawiony przez London Bullion Market Association (LBMA) (KGHM, 2019, s. 39). LBMA to londyńskie stowarzyszenie rynku kruszców, którego celem jest zagwarantowanie odbiorcy, że złoto lub srebro spełnia najwyższe standardy. Wszystkie firmy, które uzyskały certyfikację LBMA, musiały przejść długą i skomplikowaną procedurę audytową obejmującą analizę źródeł pozyskiwania kruszców w celu zapewnienia, że kruszec został pozyskany w sposób etyczny i w pełni legalny. KGHM Polska Miedź wprowadziła System Zarządzania Energią zgodny z normą PN-EN ISO 50001:2012, co w 2018 potwierdziła zewnętrzna jednostka certyfikująca UDT Cert. Można, więc zauważyć, że KGHM jest kolejną analizowaną spółką z WIG20, w której raporcie znajdują się odniesienia do certyfikatów i norm mających gwarantować zrównoważony charakter przedsiębiorstwa.

Istotnym elementem funkcjonowania gospodarki jest zapewnienie utrzymania płynności finansowej przedsiębiorstw i osób fizycznych. W związku z powyż-

szym branża zarządzania wierzytelnościami wspiera stabilność całej gospodarki oraz minimalizuje ryzyko potencjalnych strat dla instytucji finansowych. Warto nadmienić, że w 2022 roku łączna wartość zaległego zadłużenia konsumentów w Polsce wyniosła 77,4 mld zł, a problem z regulowaniem bieżących zobowiązań ma prawie 2,7 mln osób (Big InfoMonitor, 2022). Kwestia etyki w tej branży jest niezwykle istotna, gdyż opiera się na kontakcie z osobami, które mają zaległości finansowe bądź posiadają liczne długi. Z powyższych względów zdecydowano się na analizę raportu niefinansowego największej polskiej spółki z branży obsługi zadłużenia.

W przygotowanym raporcie zrównoważonego rozwoju Grupa Kruk podkreśla rolę etyki w prowadzeniu swojej działalności. Deklaruje również swoje zobowiązanie do przestrzegania Międzynarodowej Karty Praw Człowieka, Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych, Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych oraz wytycznych ONZ. Kruk zaznacza, że poddaje się niezależnemu audytowi zewnętrznemu, który jest przeprowadzany przez Związek Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce (ZPF). Audyt odbywa się co roku, a audytowany jest rok miniony pod względem stosowania norm i zasad etycznych. Firma Kruk wspomina o posiadaniu certyfikacji uzyskanej od ZPF, co ma potwierdzać, że przedsiębiorstwo zaspokaja potrzeby klientów, przy jednoczesnym uwzględnieniu oczekiwań pozostałych interesariuszy (pracownicy, dostawcy), oraz wywiera pozytywny wpływ na środowisko naturalne i lokalną społeczność (ZPF, 2022, s. 10). Należy przy tym zaznaczyć, że audyt weryfikuje zgodność procedur stosowanych w firmie z zasadami dobrych praktyk. Badane są między innymi takie kwestie, jak postępowanie wobec społeczności i środowiska, zasady dobrych praktyk kredytowania ratalnego w ramach sprzedaży bezpośredniej i szeroko rozumiana komunikacja z klientami i interesariuszami.

Przeanalizowanie raportów niefinansowych spółek giełdowych jednoznacznie wskazuje na fakt, że firmy chętnie ujmują w swoich raportach informacje na temat uzyskanych certyfikacji świadczących o postępowaniu zgodnym z zasadami zrównoważonego rozwoju. Certyfikaty traktowane są przez nie jako zewnętrzne potwierdzenie podejmowanych wysiłków na rzecz zrównoważonego rozwoju. Należy jednak przy tym zwrócić uwagę, że certyfikaty dotyczą różnych obszarów działalności przedsiębiorstw, zarówno tych kluczowych, jak i mniej istotnych z punktu widzenia głównej działalności. Ponadto w związku z ich dużą różnorodnością pod względem zakresu i wymogów ich stosowanie wiąże się nie tylko z korzyściami, lecz także z pewnymi wyzwaniem.

6.3. Wyzwania i korzyści związane z implementacją certyfikatów

Wyzwanie, przed jakim stoi niejedno przedsiębiorstwo, to odpowiedni wybór certyfikacji i przygotowanie się do procesu certyfikacyjnego, który nierzadko charakteryzuje się wieloetapowością i jest rozłożony w czasie. Obecnie na rynku międzynarodowym istnieją setki systemów certyfikacji zrównoważonego rozwoju, w związku z czym wybór, które z nich przyniosą największe korzyści przedsiębiorstwu i jego szeroko rozumianemu otoczeniu, jest trudnym zadaniem. Należy też pamiętać, że uzyskanie wielu certyfikacji wiąże się z kosztami, które musi ponosić przedsiębiorstwo. Są to przede wszystkim koszty wykonywania audytów przez niezależne jednostki akredytujące. O ile duże spółki często stać na przejście takich procedur i posiadanie dużej liczby certyfikacji, o tyle dla spółek z sektora MŚP, na które już za kilka lat zgodnie z dyrektywą CSRD zostanie nałożony obowiązek raportowania, może być to znaczne wyzwanie finansowe. Wyzwaniem bywają także zmiany organizacyjne przedsiębiorstwa, które są konsekwencją uzyskania certyfikacji. Zmiany w zakresie kultury organizacyjnej to często proces, który jest ukierunkowany na inne postrzeganie funkcjonowania całej organizacji niż dotychczas zarówno przez pracowników, jak i partnerów oraz kontrahentów. Z kultury organizacyjnej wynikają natomiast kolejno zmiany dotyczące restrukturyzacji procesów operacyjnych oraz zarządzania łańcuchem dostaw.

Przedsiębiorstwa, które umiejętnie wykorzystują informacje o uzyskanych certyfikatach w raportach niefinansowych, mogą być pozytywnie postrzegane przez otoczenie zewnętrzne. Zyskanie przychylności konsumenta może ułatwić budowę długotrwałych relacji z nim i z partnerami biznesowymi, powodując zwiększenie sprzedaży i wyniki finansowe. Dobry wizerunek spółki przekłada się też bezpośrednio na wycenę przedsiębiorstwa. Posiadanie zatem renomowanych certyfikacji zrównoważonego rozwoju i odwoływanie się do nich w raportach może wpływać pozytywnie na odbiór przez potencjalnych inwestorów, co przełoży się na wzrost wartości akcji spółki. Domy maklerskie wydające rekomendacje dotyczące zakupu spółki zawierają przykładowo w swoich rekomendacjach informacje o wartości ratingu ESG. Należy dodatkowo zaznaczyć, że w przypadku potencjalnego przejęcia bądź fuzji wycena spółki nie jest dokonywana przez audytorów tylko na podstawie sprawozdań finansowych, lecz także na podstawie raportów niefinansowych.

Podsumowanie

Celem niniejszego rozdziału było wyjaśnienie, jaką funkcję mogą pełnić informacje o certyfikatach zrównoważonego rozwoju w raportach niefinansowych spółek giełdowych. Na podstawie przeprowadzonej analizy stwierdzono, że przedsiębiorstwa niezależnie od branży, w której prowadzą działalność gospodarczą, chętnie zamieszczają w raportach informacje na temat uzyskanych certyfikacji. Z przeprowadzonej analizy wynika, że powyższe informacje przede wszystkim odgrywają rolę uwierzytelniającą zrównoważone praktyki i mogą mieć bezpośredni wpływ na ocenę raportów niefinansowych spółek. Pełnią one także funkcję niezbędnego elementu komunikatów giełdowych i budowania tym samym relacji z interesariuszami i inwestorami.

Głównymi wyzwaniem związanymi z poddawaniem się przez przedsiębiorstwa procesowi certyfikacji są zmiany o charakterze organizacyjnym oraz dodatkowe koszty łączące się z pozyskiwaniem certyfikatów i przejścia przez procedury akredytujące. Natomiast wśród szans zauważa się możliwość tworzenia pozytywnego wizerunku przedsiębiorstwa, które może oznaczać wzrost atrakcyjności podmiotu dla inwestorów i partnerów biznesowych. Wysoka atrakcyjność może przełożyć się może z kolei na tworzenie się nowych relacji biznesowych.

Bez wątpienia zmiany regulacyjne i obowiązek raportowania niefinansowego wpłynę na sposób funkcjonowania licznych przedsiębiorstw. Jednoczesna otwartość wielu spółek na zmiany oraz pozyskiwanie przez nie certyfikatów zrównoważonego rozwoju, o których będą mogły poinformować w raportach niefinansowych, może się okazać ważnym elementem ich rozwoju w kierunku zgodnym z zasadami zrównoważonego rozwoju. Należy jednak pamiętać, że transformacja gospodarki jest procesem długotrwałym, a dyrektywa CSRD nakładająca obowiązek raportowania jest tylko jednym z narzędzi wspierających ten proces.

Trzeba zwrócić uwagę, że informacja na temat posiadanego certyfikatu w raporcie ma za zadanie uwierzytelnić przedsiębiorstwo, jednak nie stanowi gwarancji całkowicie zrównoważonego jego postępowania. Z punktu widzenia inwestora bądź interesariusza, któremu zależy na współpracy z podmiotem zrównoważonym, rekomendowane może się okazać zlecenie dodatkowego audytu w celu potwierdzenia informacji zawartych w przedstawionym raporcie spółki.

Bez wątpienia ujawnianie informacji o certyfikatach zrównoważonego rozwoju w raportach niefinansowych są dużą szansą na budowę reputacji odpowiedzialnego społecznie i środowiskowo przedsiębiorstwa. Stanowią one jednak równocześnie realną szansę konkretnego wpływu na środowisko i społeczeństwo. Przyszłość tego instrumentu zależy od tego, czy będą autentycznym wyrazem

działań na rzecz zrównoważonego rozwoju, czy jedynie narzędziem marketingowym służącym budowaniu wizerunku przedsiębiorstwa. Istnieje ryzyko, że firmy skupią się na zdobywaniu certyfikatów dla prestiżu, ignorując rzeczywistą transformację swoich działań. Z drugiej strony te certyfikaty mogą stać się motorem innowacji, pierwszym krokiem w kierunku zrównoważonej transformacji przedsiębiorstwa, przyciągając świadomych inwestorów i konsumentów, którzy wspierają podmioty dbające o planetę. Mogą zatem przyczyniać się do trwałych i pożądanych zmian w gospodarce.

Ze względu na nowe regulacje CSRD oraz wciąż rozwijającą się praktykę implementacji ich zapisu w literaturze przedmiotu nie powstało jeszcze zbyt wiele publikacji w zakresie analiz raportów niefinansowych. Powyższy rozdział wypełnia część tej luki oraz otwiera szeroką dyskusję w zakresie sposobu przygotowywania raportów niefinansowych. W następnych latach, wraz z rozszerzeniem obowiązku raportowania ESG o kolejne spółki, dyskusja ta może zyskać na znaczeniu.

Bibliografia

- Big InfoMonitor. (2022, 18 grudnia). *Elektryzujące długi Polaków*. <https://media.big.pl/informacje-prasowe/783753/big-infomonitor-elektryzujace-dlugi-polakow>
- Budimex. (2023). *Raport zintegrowany 2022*. <https://raportroczny.budimex.pl/2022/>
- JSW (Jastrzębska Spółka Węglowa). (2021). *Raport zrównoważonego rozwoju grupy JSW 2020*. <https://www.jsw.pl/odpowiedzialny-biznes/raporty-zrownowazonego-rozwoju-grupy-jsw>
- Kałek, D. (2023). Korzyści ekonomiczne wdrażania CSR z uwzględnieniem kosztów. *Challenger: Magazyn Młodych Ekonomistów*, 16, 18–26. <https://challenger.ue.poznan.pl/wp-content/uploads/2023/10/challenger16.pdf>
- KGHM. (2019). *Zrównoważony raport KGHM Polska Miedź S.A. za rok 2018*. <https://kg hm.com/sites/default/files/document-attachments/kg hm-raport-zrownowazony-2018-pl.pdf>
- LPP. (2024). *Sprawozdanie zrównoważonego rozwoju GK LPP za rok 2023*. <https://www.lpp.com/raporty/sprawozdanie-zrownowazonego-rozwoju-gk-lpp-za-2023/>
- Ministerstwo Rozwoju. (2017). *Raportowanie niefinansowe. Poradnik dla raportujących* (wyd. 2). https://mf-arch2.mf.gov.pl/c/document_library/get_file?uuid=041fa0d5-333b-4074-b-583-6465cda2f687&groupId=764034
- PKN ORLEN. (2023). *Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych Grupy ORLEN i PKN ORLEN S.A. za rok 2022*. <https://www.orlen.pl/content/dam/internet/orlen/pl/pl/relacje-inwestorskie/raporty-i-publikacje/sprawozdania/2022/fy2022/Sprawozdanie%20nt.%20Informacji%20Niefinansowych%202022.pdf.coredownload.pdf>
- Zagórowski, J. i Czornik G. (2010). *Rozwój Jastrzębskiej Spółki Węglowej SA*. Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk.
- ZPF (Związek Przedsiębiorstw Finansowych). (2022). *Zasady Dobrych Praktyk przedsiębiorstw zrzeszonych w Związku Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce*. <https://zpf.pl/etyka/zasady-dobrych-praktyk/>